

Викривач корупції: мораліст чи донощик?

Антикорупційна реформа **залежить від кожного з нас. Будь-хто може допомогти виявити та запобігти корупції!**

**НІ
КОРУПЦІЇ
в КНУ**

ВИКРИВАЧ

особа, яка за наявності обґрунтованого переконання, що інформація є достовірною, повідомляє про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою. (частина перша статті 53 Закону України «Про запобігання корупції»)

надає допомогу
в запобіганні та
протидії корупції.

ХТО МОЖЕ БУТИ ВИКРИВАЧЕМ?

працівник установи

будь-яка інша особа

У світі по-різному виховують громадянську мужність щодо повідомлень про корупційні випадки.

За європейською моделлю, викривання корупції – це обов'язок кожного свідомого громадянина, який на додачу заохочується морально. Так, в Ірландії викривач корупції отримав звання «Людина року».

За американською моделлю, викривачі корупції отримують грошову винагороду розміром 15-25% від будь-яких вилучених коштів і штрафів, як компенсацію за власні ризики і зусилля. В США повідомлення про корупцію вважаються проявом активної громадянської позиції.

За даними дослідження національного агентства Stenmark, у Чеській Республіці викривачів корупції сприймають позитивно: героями їх вважають 69% опитаних.

В законодавстві низки країн передбачено не лише гарантії захисту викривачів, а й можливість застосування фінансових стимулів до осіб, які повідомляють про порушення (від 10% до 30% від суми відшкодованих коштів у Сполучені Штати Америки, до 2 млн доларів у Південній Кореї).

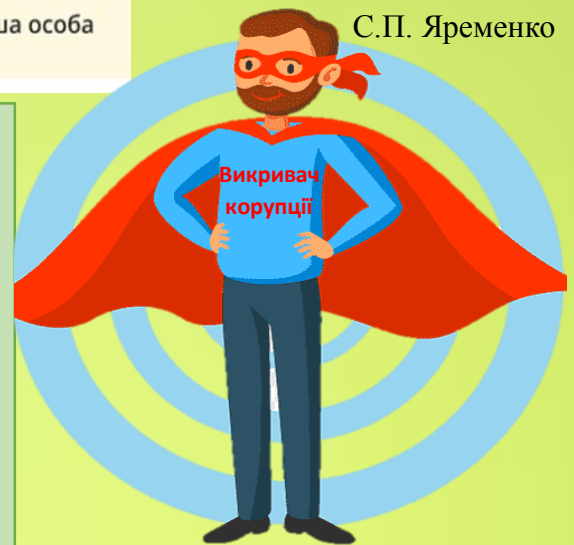

В Україні Право на винагороду мають викривачі корупційних злочинів, у яких сума хабара чи завданих державі збитків щонайменше в 5000 разів більша за актуальну суму прожиткового мінімуму. **Винагорода може сягати 10% від суми** (станом на 1.01.2020 р. – збитки мають бути завдані на суму, що є більшою 10, 51 млн грн.), але **не може перевищувати 3000 мінімальних заробітних плат** (у 2020 році – максимальна сума винагороди може складати 14 169 000 грн).

Якщо викривачів одного й того ж корупційного правопорушення декілька, в тому числі якщо їхні свідчення доповнюють одне інше, сума винагороди між ними розподіляється «з урахуванням важливості повідомленої ними інформації».

Права на винагороду не мають люди, які:

- повідомили про корупційний злочин в рамках угоди зі слідством
- є співучасниками корупційного злочину, про який повідомляють
- повідомили про корупцію, хоча мають можливість здійснити офіційне повідомлення про неї в межах своїх службових повноважень

С.П. Яременко

Права викривача виникають з моменту повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Важливо знати!

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

Викривач має право:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом України «Про запобігання корупції»;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви;
- 3) отримувати від уповноваженого органу, до якого він подав повідомлення, підтвердження його прийняття і реєстрації;
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- 9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- 10) на винагороду у визначених законом випадках;
- 11) на отримання психологічної допомоги;
- 12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- 13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

ЗАКОНОДАВСТВО ГАРАНТУЄ ЗАХИСТ ВИКРИВАЧІВ.

ВИКРИВАЧА В ЖОДНОМУ РАЗІ НЕ МОЖУТЬ:

звільнити чи примусити до звільнення;

притягнути до дисциплінарної відповідальності;

піддавати іншим негативним заходам впливу з боку керівника або роботодавця (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо).

З 1 січня 2020 року в органах державної влади, місцевого самоврядування, спеціально уповноважених органах у сфері протидії корупції працюють захищені анонімні канали зв'язку для прийому повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень

(канали онлайн-зв'язку, анонімні гарячі лінії, електронні поштові скриньки та інше).

Повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень може бути здійснене працівником відповідного органу анонімно або із зазначенням авторства.

Закон встановлює **чіткі вимоги щодо змісту повідомлення** про корупцію:

- інформація стосується конкретної особи
- містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

Чек-лист викривача:

1. Розібратися, що таке корупція.
2. Виявити її та зафіксувати.
3. Повідомити про неї зовнішніми або внутрішніми каналами.
4. Отримати гарантований державою захист.
5. За умови обвинувального вироку суду отримати свої 10% винагороди.
6. Продовжувати жити далі.

Якщо Вам стало відомо про корупційні порушення в діяльності Криворізького національного університету, НЕ МОВЧІТЬ!

Зробіть свій вибір на користь справедливості та повідомте про правопорушення за тел.409-06-24 чи надіславши Ваше повідомлення до однієї із скриньок довіри, розміщених у приміщеннях КНУ або сайті університету: <http://www.knu.edu.ua/skryn-ka-doviry> . Ви можете безпосередньо звернутися до уповноваженого з антикорупційної діяльності до каб. 321а. чи надіславши листа на e-mail: anticorruption@knu.edu.ua